

Θέματα Λατινικών Θεωρητικής Κατεύθυνσης Γ' Λυκείου 2000

Κείμενο

Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim — laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo — me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

.....
Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent.

(Μονάδες 40)

Απάντηση:

Κεφάλαιο 32

Αυτές τις έβραζα πάντα μπροστά μου ως πρότυπα στην επιθυμία μου να διοικήσω σωστά και να διαχειριστώ την πολιτεία μας. Διέπληθα την ψυχή μου και το νόου μου με το να λατρεύω και να αναλογίζομαι τους έξοχους άντρες. Γιατί έτσι μπόρεσα να ριχτώ για τη σωτηρία σας σε τόσους πολλούς και τόσο μεγάλους αγώνες, με το να επιδιώκω δηλαδή μόνο τον έπαινο και την τιμή και να μην υπολογίζω όλα τα βάσανα του σώματος και όλους τους θανάσιμους κινδύνους.

Κεφάλαιο 45

Συμβουλεύει τον ταχυδρόμο, αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει το γράμμα στον ιμάντα του ακόντιου και να το ρίξει μέσα στο στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει πως θα έλθει γρήγορα με τις λεγεώνες του. Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο. Κατά σύμπτωση το ακόντιο καρφώθηκε σε έναν πύργο· τρεις μέρες αργότερα το είδε ένας στρατιώτης και το πήγε στον Κικέρωνα. Αυτός διάβασε όλο το γράμμα και προέτρεψε τους στρατιώτες του να ελπίζουν στη σωτηρία τους.

Παρατήρηση 1η

1.α. Να γράψετε τη γενική των παρακάτω συνεκφορών στον αριθμό που βρίσκεται καθεμιά από αυτές.

homines excellentes, omnes cruciatus, salute vestra, tantas dimicationes, quodam milite:

(Μονάδες 10)

1.β. Να γράψετε στο τετράδιό σας την πτώση που ζητείται σε καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

corporis: αιτιατική πληθυντικού
mortis: δοτική ενικού
amentum: ονομαστική πληθυντικού
turrim: αφαιρετική ενικού
die: γενική πληθυντικού

(Μονάδες 5)

Απάντηση:

1.α.

homines excellentes	γεν. πληθ.:	hominum excellentium
omnes cruciatus	γεν. πληθ.:	omnium cruciatuum
salute vestra	γεν. εν.:	salutis vestrae
tantas dimicationes	γεν. πληθ.:	tantarum dimicationum
quodam milite	γεν. εν.:	cuiusdam militis

1.β.

corporis	αιτ. πληθ.:	corporum
mortis	δοτ. εν.:	mortis
amentum	ονομ. πληθ.:	amenta
turrim	αφαιρ. εν.:	turri
die	γεν. πληθ.:	dierum

Παρατήρηση 2η

2.α. Να γράψετε τα παραθετικά των παρακάτω λέξεων:

bene, celeriter.

(Μονάδες 5)

2.β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

gerendi: γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα και του παρακειμένου στην ενεργητική φωνή.

proponebam: β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα και του υπερσυντέλικου στη φωνή που βρίσκεται.

monet: β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού και του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται.

adire: γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα και του παρατατικού.

defertur: απαρέμφατο ενεστώτα στην ενεργητική και στην παθητική φωνή.

(Μονάδες 10)

Απάντηση:

2.α.

<u>Θετικός</u>	<u>Συγκριτικός</u>	<u>Υπερθετικός</u>
bene	melius	optime
celeriter	celerius	celerrime

2.β.

gerendi:

γ' εν. υποτακτικής ενεστώτα:

gerat

γ' εν. υποτακτικής παρακειμένου:

gesserit

proponebam:

β' πλ. οριστικής μέλλοντα:

proponetis

β' πλ. οριστικής υπερσυντελικού:

proposueratis

monet:

β' εν. οριστικής παρατατικού:

monebas

β' εν. οριστικής μέλλοντα:

monebis

adire:

γ' πλ. οριστικής ενεστώτα:

adeunt

γ' πλ. οριστικής παρατατικού:

adibant

deferur:

απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής:

deferre

απαρέμφατο ενεστώτα παθητικής φωνής:

deferri

Παρατήρηση 3η

3.α. *semper, colendo, me, adire, tragulae, veritus*: Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους παραπάνω όρους.

(Μονάδες 12)

3.β. *tertio post die*: Να εκφράσετε την ίδια έννοια με εμπρόθετο προσδιορισμό.

(Μονάδες 3)

Απάντηση:

3.α.

semper: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *proponebam*.

colendo: αφαιρετική γερονδίου, αφαιρετική του τρόπου στο *conformabam*.

me: αντικείμενο στο απαρέμφατο *obscere*.

adire: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *non possit*.

tragulae: γενική κτητική στο *amentum*.

veritus: αιτιολογική μεταχή συννημένη στο υποκείμενο *Gallus* του ρήματος *constituit*.

3.β.

tertio post die: ισοδυναμεί με τον εμπρόθετο προσδιορισμό του χρόνου **post tertium diem**

Παρατήρηση 4η

4.α. *ut salutem sperent*: Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της.

(Μονάδες 9)

4.β. *ille epistulam perlegit*: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 6)

Απάντηση:

4.α.

ut salutem sperent: δευτερεύουσα βουλητική πρόταση. Εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο ut, επειδή είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική επειδή το περιεχόμενό της είναι απλώς επιθυμητό. Ειδικότερα, με υποτακτική ενεστώτα, επειδή εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (adhortatur: οριστική ενεστώτα) και αναφέρεται στο παρόν - μέλλον (ιδιομορφία της ακολουθίας χρόνων). Λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο adhortatur.

4.β.

Epistula perlegitur ab illo.

